

2. ՀԱՐԿԱԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՀԱՏՎԱԾ

2. 1. Պետական բյուջեի ցուցանիշներ

Ըստ ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության նախնական տվյալների, 2001թ. հունվար-սեպտեմբերին ՀՀ պետական բյուջեի եկամուտները և պաշտոնական տրանսֆերտները կազմել են 137399.8¹ մլն. դրամ և 2000թ. նույն ժամանակաշրջանի համեմատ աճել՝ 18.3%-ով:

ՀՀ պետական բյուջեի եկամուտների կատարողականը 2001թ. հունվար-սեպտեմբերին

	2000թ. հունվար- սեպտեմբեր	2001թ.					2001թ. հունվար- սեպտեմբեր 2000թ. հունվար- սեպտեմբերի նկատմամբ, %
		հունվար- մարտ	հունվար- հունիս	հունվար- օգոստոս	սեպտեմ- բեր	հունվար- սեպտեմ- բեր	
Եկամուտներ և պաշտոնական տրանսֆերտներ, ընդամենը	116191.8	45422.4	93915.3	122742.9	14656.9	137399.8	118.3
<i>այդ թվում՝</i>							
Ընդամենը եկամուտներ	113455.6	41922.4	89465.3	116025.4	14656.9	130682.3	115.2
<i>որից՝</i>							
Ա. Ընթացիկ եկամուտներ	113446.0	40867.5	88385.7	114748.0	14638.6	129386.6	114.1
<i>այդ թվում՝</i>							
1. Հարկային եկամուտներ	98062.1	33485.3	73341.1	95947.4	12330.7	108278.1	110.4
<i>այդ թվում՝</i>							
ավելացված արժեքի հարկ	44883.8	17953.5	37107.0	48783.4	5837.6	54621.0	121.7
շահութահարկ	14660.1	3977.4	8161.4	10300.0	1418.6	11718.6	79.9
եկամտահարկ	9413.4	2476.6	5264.6	6819.8	834.5	7654.3	81.3
ակցիզային հարկ	17034.9	5691.1	14816.1	19527.9	2919.7	22447.6	131.8
գույքահարկ	85.3	47.4	97.7	146.1	13.6	159.7	187.2
հողի հարկ	16.3	1.3	5.0	7.0	0.3	7.3	44.8
մաքսատուրք	5826.5	1846.5	4449.9	6057.9	805.1	6863.0	117.8
հաստատագրված վճարներ	2751.2	1101.5	2231.4	2899.1	301.6	3200.7	116.3
բնական պաշարների օգտագործման և բնապահպանական վճարներ	3390.6	390.0	1189.1	1384.0	196.3	1580.3	46.6
այլ հարկային եկամուտներ	-	-	18.9	22.2	3.4	25.6	-
2. Պետական տուրք	6230.3	2154.8	4805.9	7169.6	1646.0	8815.6	141.5
3. Ոչ հարկային եկամուտներ	9153.6	5227.4	10238.7	11631.0	661.9	12292.9	134.3
Բ. Կապիտալի գործառնություններից եկամուտներ	9.6	1054.9	1079.6	1277.4	18.3	1295.7	135 անգամ
Գ. Պաշտոնական տրանսֆերտներ	2736.2	3500.0	4450.0	6717.5	-	6717.5	245.5

Պետական բյուջեի եկամուտների կառուցվածքը

(տոկոսներով ընդամենի նկատմամբ)

	2000թ. հունվար- սեպտեմբեր	2001թ.				
		հունվար- մարտ	հունվար- հունիս	հունվար- օգոստոս	սեպտեմ- բեր	հունվար- սեպտեմ- բեր
Եկամուտներ և պաշտոնական տրանսֆերտներ, ընդամենը	100	100	100	100	100	100
<i>այդ թվում՝</i>						
Ընդամենը եկամուտներ	97.6	92.3	95.3	94.5	100	95.1
<i>որից՝</i>						
Ա. Ընթացիկ եկամուտներ	97.6	90.0	94.1	93.5	99.9	94.2
<i>այդ թվում՝</i>						
1. հարկային եկամուտներ	84.4	73.8	78.1	78.2	84.1	78.8

¹ Հունվար-սեպտեմբերի պետական բյուջեի եկամուտներում ներառված են նաև ՀՀ պետական եկամուտների նախարարության նյութական իրախուսման և սոցիալական զարգացման ֆոնդի միջոցները (սեպտեմբերին՝ 153.9 մլն. դրամ, հունվար-սեպտեմբերին՝ 1338.9 մլն. դրամ):

2. ՀԱՐԿԱՐՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՀԱՏՎԱԾ

	2000թ. հունվար- սեպտեմբեր	2001թ.				
		հունվար- մարտ	հունվար- հունիս	հունվար- օգոստոս	սեպտեմ- բեր	հունվար- սեպտեմ- բեր
<i>այդ թվում՝</i>						
ավելացված արժեքի հարկ	38.6	39.5	39.5	39.8	39.8	39.8
շահութահարկ	12.6	8.8	8.7	8.4	9.7	8.5
եկամտահարկ	8.1	5.5	5.6	5.6	5.7	5.6
ակցիզային հարկ	14.7	12.5	15.8	15.9	19.9	16.3
գույքահարկ	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
հողի հարկ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
մաքսատուրք	5.0	4.1	4.7	4.9	5.5	5.0
հաստատագրված վճարներ	2.4	2.4	2.4	2.4	2.1	2.3
բնական պաշարների օգտագործման և բնապահպանական վճարներ	2.9	0.9	1.3	1.1	1.3	1.2
այլ հարկային եկամուտներ	-	-	0.0	0.0	0.0	0.0
2. պետական տուրք	5.3	4.7	5.1	5.8	11.3	6.4
3. ոչ հարկային եկամուտներ	7.9	11.5	10.9	9.5	4.5	9.0
Բ. Կապիտալի գործառնություններից եկամուտներ	0.0	2.3	1.2	1.0	0.1	0.9
Գ. Պաշտոնական տրանսֆերտներ	2.4	7.7	4.7	5.5	-	4.9

Պետական բյուջեի ծախսերի վերաբերյալ տվյալները, ըստ բյուջետային ծախսերի տնտեսագիտական դասակարգման խմբերի

(մլն. դրամ)

	2000թ. հունվար- սեպտեմբեր	2001թ.					2001թ. հունվար- սեպտեմբերը 2000թ. հունվար- սեպտեմբերի- նկատմամբ, %
		հունվար- մարտ	հունվար- հունիս	հունվար- օգոստոս	սեպտեմ- բեր	հունվար- սեպտեմ- բեր	
Ընդամենը ծախսեր	139430.3	41683.2	113673.5	150288.7	18643.0	173723.3	124.6
<i>այդ թվում՝</i>							
Ընթացիկ ծախսեր	108070.8	34815.5	92573.1	119879.6	15545.8	135404.8	125.3
<i>այդ թվում՝</i>							
Աշխատավարձ	11502.3	3362.4	8344.7	11634.5	1711.0	13345.5	116.0
Սուբսիդիաներ	5957.6	141.2	5418.8	5781.9	168.7	5950.6	99.9
Տոկոսավճարներ	11222.7	2559.2	9450.6	11465.9	1062.8	12520.6	111.6
ներքին	7824.9	1445.9	3332.1	4704.2	587.4	5283.5	67.5
արտաքին	3397.8	1113.3	6118.5	6761.7	475.4	7237.1	213.0
Տրանսֆերտներ	20353.4	9045.6	18346.6	25675.9	3816.0	29491.9	144.9
նպաստներ	8852.1	4246.4	8215.6	11050.3	1169.8	12220.1	138.0
կրթաթոշակներ	651.4	348.7	583.6	587.7	447.5	1035.2	158.9
պարտադիր սոցապ.վճարներ	3200.8	1324.1	3019.3	4081.4	593.6	4777.3	149.3
կենսաթոշակներ	3307.1	1757.2	3715.0	4886.5	585.7	5472.2	165.5
այլ տրանսֆերտներ	4342.0	1369.2	2813.1	5070.0	1019.4	5987.1	137.9
Ապրանքներ և ծառայություններ	59034.8	19707.1	51012.4	65321.4	8787.3	74096.2	125.5
Կապիտալ ծախսեր	19895.6	3134.2	12579.7	17702.6	1933.3	23809.3	119.7
Ներքին ֆին. կապիտալ ծախսեր	10982.5	1465.3	4912.8	7309.2	1933.3	9242.5	84.2
Արտաքին ֆին. կապիտալ ծախսեր	8913.1	1668.9	7666.9	10393.4	-	14566.8	163.4
Զուտ վարկավորում	11463.9	3733.5	8520.7	12706.5	1163.9	14509.2	126.6

Պետական բյուջեի ծախսերի կառուցվածքը, ըստ բյուջետային ծախսերի տնտեսագիտական դասակարգման խմբերի

(տոկոսներով ընդամենի նկատմամբ)

	2000թ. հունվար- սեպտեմբեր	2001թ.				
		հունվար- մարտ	հունվար- հունիս	հունվար- օգոստոս	սեպտեմբեր	հունվար- սեպտեմբեր
Ընդամենը ծախսեր այդ թվում՝	100	100	100	100	100	100
Ընթացիկ ծախսեր այդ թվում՝	77.5	83.5	81.4	79.7	83.4	77.9
աշխատավարձ	8.3	8.1	7.3	7.7	9.2	7.7
սուբսիդիաներ	4.3	0.3	4.8	3.8	0.9	3.4
տոկոսավճարներ	8.0	6.1	8.3	7.6	5.7	7.2
տրանսֆերտներ	14.6	21.7	16.1	17.1	20.5	17.0
ապրանքներ և ծառայություններ	42.3	47.3	44.9	43.5	47.1	42.6
Կապիտալ ծախսեր	14.3	7.5	11.1	11.8	10.4	13.7
Զուտ վարկավորում	8.2	9.0	7.5	8.5	6.2	8.4

Պետական բյուջեի ծախսերի վերաբերյալ տվյալներն, ըստ բյուջետային ծախսերի գործառնական դասակարգման խմբերի

(մլն. դրամ)

	2000թ. հունվար- սեպտեմբեր	2001թ.					2001թ. հունվար- սեպտեմբերը 2000թ. հունվար- սեպտեմբերի նկատմամբ, %
		հունվար- մարտ	հունվար- հունիս	հունվար- օգոստոս	սեպտեմբեր	հունվար- սեպտեմբեր	
Ընդամենը ծախսեր այդ թվում՝	139430.3	41683.2	113673.5	150288.7	18643.0	173723.3	124.6
01 Ընդհանուր բնույթի պետական ծառայություններ	14552.0	4516.1	10333.8	15076.1	1429.0	16505.1	113.4
02 Պաշտպանություն	26784.4	5164.2	23394.1	28672.5	4292.1	32964.6	123.1
03 Հասարակական կարգի պահ- պանություն և ազգային անվտանգություն և դատական գործունեություն	9134.3	2622.0	6544.5	9374.0	1207.0	10581.0	115.8
04 Կրթություն և գիտություն	15828.3	5154.2	12106.9	17498.6	2398.1	20066.6	126.8
05 Առողջապահություն	5955.4	2320.9	8001.6	9851.5	767.3	10964.9	184.1
06 Սոցիալական ապահովա- գրություն և սոցիալական ապահովություն	11737.1	5371.1	11835.4	16247.5	1984.5	18232.0	155.3
07 Մշակույթ, տեղեկատվություն սպորտ և կրոն	2244.6	930.7	2275.5	3408.2	528.3	3936.8	175.4
08 Բնակարանային կոմունալ տնտեսություն	7536.7	453.3	3224.6	3903.5	588.1	4885.9	64.8
09 Վառելիքային և էներգետիկ համալիր	1212.3	202.6	1324.4	1722.1	26.9	1807.0	149.1
10 Գյուղատնտեսություն, անտա- ռային և ջրային տնտեսություն և ծկնաբուծություն	9946.6	3862.8	8819.4	11188.8	480.2	12364.5	124.3
11 Արդյունաբերություն, հանք. հանածոներ (բացառությամբ վառելիքի), շինարարություն և բնապահպանություն	208.6	115.3	217.7	315.1	38.1	353.2	169.3
12 Տրանսպորտ, ճանապարհային տնտեսություն և կապ	2921.6	235.7	2597.0	3245.4	509.4	6251.1	214.0
13 Տնտեսական այլ ծառայություններ	-101.1	-10.2	114.3	289.7	49.5	339.2	-335.5
14 Հիմնական խմբին չդասվող ծախսեր	31469.5	10744.5	22884.3	29495.7	4344.5	34471.4	109.5

Պետական բյուջեի ծախսերի կառուցվածքը, ըստ բյուջետային ծախսերի գործառնական դասակարգման խմբերի

(տոկոսներով ընդամենի նկատմամբ)

	2000թ. հունվար-սեպտեմբեր	2001թ.				
		հունվար-մարտ	հունվար-հունիս	հունվար-օգոստոս	սեպտեմբեր	հունվար-սեպտեմբեր
Ընդամենը ծախսեր <i>այդ թվում՝</i>	100	100	100	100	100	100
01 Ընդհանուր բնույթի պետական ծառայություններ	10.4	10.8	9.1	10.0	7.7	9.5
02 Պաշտպանություն	19.2	12.4	20.6	19.1	23.0	19.0
03 Հասարակական կարգի պահպանություն և ազգային անվտանգություն և դատական գործունեություն	6.6	6.3	5.8	6.2	6.5	6.1
04 Կրթություն և գիտություն	11.4	12.3	10.7	11.6	12.9	11.6
05 Առողջապահություն	4.3	5.6	7.0	6.6	4.1	6.3
06 Սոցիալական ապահովագրություն և սոցիալական ապահովություն	8.4	12.9	10.4	10.8	10.6	10.5
07 Մշակույթ, տեղեկատվություն սպորտ և կրոն	1.6	2.2	2.0	2.3	2.8	2.3
08 Բնակարանային կոմունալ տնտեսություն	5.4	1.1	2.8	2.6	3.2	2.8
09 Վառելիքային և էներգետիկ համալիր	0.9	0.5	1.2	1.1	0.1	1.0
10 Գյուղատնտեսություն, անտառային և ջրային տնտեսություն և ձկնաբուծություն	7.1	9.3	7.7	7.5	2.6	7.1
11 Արդյունաբերություն, հանք. հանածոներ (բացառությամբ վառելիքի), շինարարություն և բնապահպանություն	0.1	0.3	0.2	0.2	0.2	0.2
12 Տրանսպորտ, ծանապարհային տնտեսություն և կապ	2.1	0.5	2.3	2.2	2.7	3.6
13 Տնտեսական այլ ծառայություններ	-0.1	0.0	0.1	0.2	0.3	0.2
14 Հիմնական խմբին չդասվող ծախսեր	22.6	25.8	20.1	19.6	23.3	19.8

Պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ ամփոփ տվյալները (%-ով ՀՆԱ -ի նկատմամբ)

	2000թ. հունվար-սեպտեմբեր	2001թ.				
		հունվար-մարտ	հունվար-հունիս	հունվար-օգոստոս	սեպտեմբեր	հունվար-սեպտեմբեր
Եկամուտներ և պաշտոնական տրանսֆերտներ, ընդամենը <i>այդ թվում՝</i>	17.2	30.0	24.3	20.1	9.0	17.8
Ա. Ընթացիկ եկամուտներ <i>այդ թվում՝</i>	16.8	27.0	22.9	18.8	9.0	16.7
հարկային եկամուտներ	14.5	22.1	19.0	15.7	7.6	14.0
պետական տուրք	0.9	1.4	1.2	1.2	1.0	1.1
ոչ հարկային եկամուտներ	1.4	3.5	2.7	1.9	0.4	1.6
Բ. Կապիտալի գործառնություններից եկամուտներ	0.0	0.7	0.3	0.2	0.0	0.2
Գ. Պաշտոնական տրանսֆերտներ	0.4	2.3	1.1	1.1	-	0.9
Ծախսեր, ընդամենը <i>այդ թվում՝</i>	20.6	27.5	29.4	24.6	11.5	22.5
Ա. Ընթացիկ ծախսեր <i>այդ թվում՝</i>	16.0	23.0	24.0	19.6	9.6	17.5
աշխատավարձ	1.7	2.2	2.2	1.9	1.1	1.7
սուբսիդիաներ	0.9	0.1	1.4	0.9	0.1	0.8
տոկոսավճարներ	1.7	1.7	2.4	1.9	0.7	1.6
տրանսֆերտներ	3.0	6.0	4.8	4.2	2.3	3.8
ապրանքներ և ծառայություններ	8.7	13.0	13.2	10.7	5.4	9.6
Բ. Կապիտալ ծախսեր	2.9	2.1	3.2	2.9	1.2	3.1
Գ. Զուտ վարկավորում	1.7	2.4	2.2	2.1	0.7	1.9
Պակասուրդ (-), հավելուրդ	-3.4	2.5	-5.1	-4.5	-2.5	-4.7

2. ՀԱՐԿԱԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՀԱՏՎԱԾ

2001թ. հունվար-սեպտեմբերի պետական բյուջեի միջոցների հաշվին իրականացվել են 173723.3² մլն. դրամի ծախսեր, որից 7448.2 մլն. դրամը ֆինանսավորվել է սեփականաշնորհումից ստացված միջոցների, իսկ 21187.5 մլն. դրամը՝ հունվար-օգոստոս ամիսների ընթացքում միջազգային կազմակերպությունների և օտարերկրյա պետությունների կողմից ֆինանսավորվող նպատակային ծրագրերի շրջանակներում ստացված միջոցների հաշվին: Առանց վերջիններիս, պետական բյուջեի ծախսերը կազմել են 145087.6 մլն. դրամ:

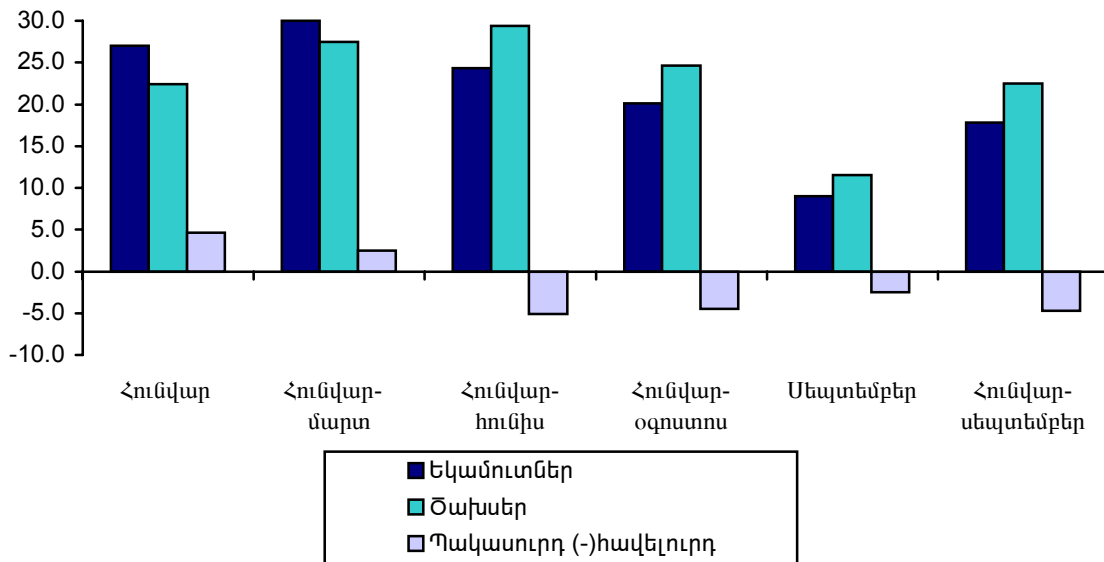
2001թ. հունվար-սեպտեմբերին ՀՀ պետական բյուջեի պակասուրդը կազմել է 36323.5 մլն. դրամ: Արտաքին աղբյուրներից պետական բյուջեի պակասուրդի ֆինանսավորումը կազմել է 18430.5 մլն. դրամ, իսկ ներքին աղբյուրներից՝ 17893.1 մլն. դրամ:

2001թ. պետական բյուջեի հունվար-սեպտեմբերի պակասուրդի ֆինանսավորումը

(մլն. դրամ)

	2000թ. հունվար-սեպտեմբեր	%-ով պակասուրդից	2001թ. հունվար-սեպտեմբեր	%-ով պակասուրդից
Պակասուրդի ֆինանսավորում	23238.5	100	36323.5	100
<i>այդ թվում՝</i>				
ֆինանսավորման արտաքին աղբյուրներ	10682.0	46.0	18430.4	50.7
<i>այդ թվում՝</i>				
վարկերի ստացում	13447.0	57.9	29154.8	80.2
վարկերի մարում	-2765.0	-11.9	-10724.4	-29.5
ֆինանսավորման ներքին աղբյուրներ	12556.5	54.0	17893.1	49.3
<i>այդ թվում՝</i>				
պետական արժեթղթեր	3157.4	13.6	4781.0	13.2
նուտքեր սեփականաշնորհումից	6623.4	28.5	5570.0	15.3
«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամից փոխատվության մարում	-80.0	-0.4	-	-
նուրիակների տրամադրում	-	-	-60.8	-0.1
բանկային ֆինանսավորում	2855.7	12.3	7602.9	20.9

2001թ հունվար-սեպտեմբերի պետական բյուջեի եկամուտների, ծախսերի և պակասուրդի (հավելուրդի) տեսակարար կշիռը ՀՆԱ-ում

² Հունվար-սեպտեմբերի պետական բյուջեի ծախսերում ներառված են հունվար-օգոստոս ամիսների ընթացքում միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների և օտարերկրյա պետությունների կողմից ֆինանսավորվող նպատակային ծրագրերի շրջանակներում ստացված միջոցների հաշվին կատարված ծախսերը՝ պայմանավորված սեպտեմբեր ամսվա համապատասխան տվյալների բացակայությամբ:

2. ՀԱՐԿԱՔՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՀԱՏՎԱԾ

Ըստ ՀՀ պետական եկամուտների նախարարության տվյալների, 2001թ. հոկտեմբերի 1-ի դրությամբ ընդամենը չմարված հարկային պարտավորությունները (ապառք, տույժ և տուգանք), ներառյալ նախորդ տարվանից մնացորդը, կազմել են 136576,6 մլն. դրամ, որից միայն ապառքների գումարը՝ 57961,5 մլն. դրամ կամ ընդամենը պարտավորությունների 42,4%: 2000թ. հոկտեմբերի 1-ի համեմատ ապառքների տեսակարար կշիռն ընդամենը պարտավորություններում աճել է 1,7 տոկոսային կետով, իսկ 2001թ. հունվարի 1-ի համեմատ՝ 3,6 տոկոսային կետով: 2001թ. հոկտեմբերի 1-ի դրությամբ ընդամենը ապառքներում ամենամեծ տեսակարար կշիռը բաժին է ընկել շահութահարկին՝ 35,0% և ավելացված արժեքի հարկին՝ 28,6%:

Հարկային եկամուտների գծով ապառքների կառուցվածքը

(մլն.դրամ)

	2000թ.	2001թ.					
	1.10	1.01	1.04	1.07	1.08	1.09	1.10
Ընդամենը հարկային ապառքներ	55924.9	55532.4	44969.4	50754.4	58296.2	60621.4	57961.5
<i>%-ով ընդամենը</i>	100	100	100	100	100	100	100
<i>այդ թվում՝</i>							
ավելացված արժեքի հարկ	21293.6	19986.8	13986.1	14318.0	17567.8	17429.8	16591.8
<i>%-ով ընդամենի նկատմամբ</i>	38.1	36.0	31.1	28.2	30.1	28.8	28.6
շահութահարկ	14578.0	14281.2	11111.1	11838.7	18113.5	20593.6	20289.6
<i>%-ով ընդամենի նկատմամբ</i>	26.1	25.7	24.7	23.3	31.1	34.0	35.0
ակցիզային հարկ	1528.5	1281.0	1235.1	1351.4	1344.5	1342.7	1337.8
<i>%-ով ընդամենի նկատմամբ</i>	2.7	2.3	2.7	2.7	2.3	2.2	2.3
հողի հարկ	7110.2	7855.2	5353.1	9202.4	7050.1	7068.4	6968.0
<i>%-ով ընդամենի նկատմամբ</i>	12.7	14.2	12.0	18.1	12.1	11.6	12.0
այլ հարկային ապառքներ	11414.6	12128.2	13284.2	14043.9	14220.3	14186.9	12774.3
<i>%-ով ընդամենի նկատմամբ</i>	20.4	21.8	29.5	27.7	24.4	23.4	22.1

Սիաժամանակ, 2001թ. հոկտեմբերի 1-ի դրությամբ ընդամենը հարկային եկամուտների գծով գերավճարները, ներառյալ նախորդ տարվանից մնացորդը, կազմել են 27917,0 մլն. դրամ և 2001թ. հունվարի 1-ի համեմատ աճել՝ 27,4%-ով, իսկ 2000թ. հոկտեմբերի 1-ի համեմատ՝ 39,8%-ով: